

Številka: 4503-119/2023-2

Bled, dne: 4.5.2023

**Strokovna podlaga za izvajanje trajnostnih javnih prevozov na območju Triglavskega narodnega parka
(v nadaljevanju strokovna podlaga)**

Strokovna podlaga za izvajanje trajnostnih javnih prevozov na območju Triglavskega narodnega parka (v nadaljevanju TNP), ki jih bo Javni zavod Triglavski narodni park (v nadaljevanju JZ TNP) v letu 2023 sofinanciral v skladu z Zakonom o Triglavskem narodnem parku (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C, 60/17 in 82/20), Uredbo o Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016–2025 (Uradni list RS, št. 34/16, v nadaljevanju načrt upravljanja), Programom dela in finančnega načrta Javnega zavoda Triglavski narodni park za leto 2023 (v nadaljevanju PDFN 2023) v povezavi s sofinanciranjem uresničevanja načrtov urejanja in umirjanja prometa na območju TNP, je izdelana v obsegu:

- 1. Kriteriji za določitev linij javnega prevoza za izvajanje trajnostnih javnih prevozov na območju TNP v letu 2023**
- 2. Opredelitev prednostnih linij javnega prevoza za sofinanciranje v letu 2023**

Z namenom uresničevanja načrtov urejanja in umirjanja prometa na območju TNP in za zmanjšanje prometne obremenjenosti območja TNP z individualnim motornim prometom v poletnih mesecih JZ TNP načrtuje sofinanciranje izvajanja trajnostnih javnih prevozov oziroma linij javnih prevozov v obdobju največjega pritiska obiskovanja.

Načrti urejanja in umirjanja prometa izhajajo iz operativnega cilja C6.2 in varstvenih ter razvojnih usmeritev poglavja 18.8. načrta upravljanja, ki spodbujajo umirjanje prometa (prednostno v prvem in drugem varstvenem območju, alpskih dolinah in na vplivnih območjih naravnih vrednot) z omejevanjem individualnega avtomobilskega prometa in predvsem hrupnega prometa z motornimi kolesi ter z uvajanjem uporabe okolju prijaznih oblik prometa – preusmeritev izletniških obiskovalcev na alternativne možnosti. Med prednostnimi območji, kjer se uveljavljajo koncepti umirjanja prometa sta skladno z načrtom upravljanja tudi Pokljuka in dolina Vrata (poglavji 21.7 in 10.7 načrta upravljanja).

PODROBEN OPIS:

- 1. Kriteriji za določitev linij javnega prevoza izvajanja trajnostnih javnih prevozov na območju TNP v letu 2023:**

- linije javnega prevoza potekajo **do mirnih območij in/ali območij naravnih vrednot in naravnih spomenikov**;
- območja, do katerih potekajo linije javnega prevoza so **brezplačno dostopna obiskovalcem**;
- območja, do katerih potekajo linije javnega prevoza, na podlagi avtomatskih števecv pohodnikov (upravljavec JZ TNP) **beležijo več kot 18.000 prehodov** (v obe smeri) v poletni sezoni (junij, julij, avgust, september) v letu 2021 ali 2022;
- območja so v zadnjih 4 letih **vključena v projektna območja izvedenih oziroma trenutno izvajanih projektov JZ TNP** na področju usmerjanja obiska;

Podroben opis pogojev za sofinanciranje se nahaja v dokumentu Povabilo k oddaji vlog za izvajanje trajnostnih javnih prevozov na območju TNP v letu 2023.

2. Prednostno so v letu 2023 sofinancirane linije javnega prevoza do naslednjih naravnih vrednot:

- Visoka kraška planota Pokljuka: Bled – Pokljuka in Bohinjska Bistrica (Jereka) – Pokljuka
- Ledeniška dolina Vrata: Mojstrana – Vrata

a. VISOKA KRAŠKA PLANOTA POKLJUKA: liniji javnega prevoza Bled - Pokljuka in Bohinjska Bistrica - Pokljuka

Mirna območja so z Uredbo o Načrtu upravljanja TNP za obdobje 2016–2025 (Uradni list RS, št. 34/16) določena območja, ki so izjemnega pomena za varstvo živalskih in rastlinskih vrst ter habitatnih tipov in na katerih so obiskovanje (hoja zunaj utrjenih in označenih poti, planinstvo) in različne dejavnosti (zračni promet, turno smučanje, jadrarno padalstvo, fotolov, kolesarstvo, gozdarstvo, kmetijstvo) časovno in prostorsko prilagojene tako, da so motnje čim manjše.

Na območju TNP mirna območja predstavljajo pomemben ukrep za varovanje in ohranjanje najbolj ranljivih in občutljivih vrst ter habitatnih tipov. Hkrati pa na mirnih območjih varujemo tudi Natura 2000 vrste in habitatne tipe, ki jih je po evropski zakonodaji (Direktiva o habitatih in Direktiva o pticah) potrebno ohranяти v ugodnem stanju.

Pokljuka predstavlja priljubljeno območje za preživljanje prostega časa ter kot izhodišče za obiskovanje visokogorja. Številčno je obisk poključke planote v porastu, kar predstavlja tudi pritisk na naravno okolje, še zlasti za nekatere vrste in ekosisteme, ki so ranljivi in občutljivi na različne oblike vznemirjanja oziroma na prisotnost človeka. Eden od pristopov za preprečitev ali vsaj omilitev posledic obiskovanja je uveljavitev mirnih območij. Na visoki kraški planoti Pokljuki je določenih 12 mirnih območij. Določena so na podlagi pomembnih letnih in zimskih habitatov za gamse ter rastišč ruševca in divjega petelina. Poleg omenjenih

vrst so kot mirna območja opredeljena tudi barja na Pokljuki. Neposredni učinki za zmanjšanje prometne obremenjenosti Pokljuke bodo zagotovljeni z nadgradnjo in sofinanciranjem javnega prevoza v najbolj obremenjenih mesecih. Z možnostjo izbire javnega prevoza namesto individualnega se bo uspešno zmanjšalo obremenjevanje navedenih območij s hrupom in številom motornih vozil.

V neposredni bližini Pokljuke živi okrog 8.000 prebivalcev (občini Bohinj in Gorje), ki so pod pritiskom izredno velikega števila obiskovalcev, kar jim zaradi prevlade avtomobilskega obiska niža kakovost življenja, istočasno pa turistična dejavnost predstavlja pomemben vir zaslužka in zaposlovanja. Izvajanje trajnostnih javnih prevozov bo pripomoglo k manjši okoljski obremenitvi njihovega vsakodnevnega življenjskega okolja z motoriziranim prometom ter zasedenost parkirišč in cest in k izboljšanju kvalitete življenja. Hkrati pa aktivnost omogoča linije javnega prevoza na tistih območjih, kjer rednih avtobusnih linij ni oziroma ne obstajajo.

Na podlagi avtomatskih števcov pohodnikov (upravljavec JZ TNP) je bilo na števeni točki Jezerca na planinski poti proti Velemu polju zabeleženo 33.341 prehodov v obe smeri (julij - september 2021).

Za zmanjšanje prometne obremenjenosti na Pokljuki bo JZ TNP skladno s PDFN 2023 (operativni cilj C6.2) sofinanciral liniji javnega prevoza/avtobusni liniji Bohinjska Bistrica - Rudno polje in Bled - Rudno polje.

b. LEDENIŠKA DOLINA VRATA: linija javnega prevoza Mojstrana - Vrata

Promet na državni cesti v Vrata vpliva neposredno (hrup, fragmentacija ekosistemov) in posredno (generiranje obiskovanja gorskega sveta) tudi na vseh dvanajst mirnih območjih v dolini Vrata, s katerimi se s posebnimi ukrepi za omejevanje obiskovanja in drugih dejavnosti na območju doline varujejo divji petelin, ruševca, belka in gams.

Individualni motorni promet v dolino se zaradi povečanega obiska naravnih vrednot in naravnih spomenikov znotraj doline (slap Peričnik, Triglavska stena, Triglavska Bistrica) ter zaradi povečanega obiska visokogorja v zadnjih letih skokovito povečuje in ogroža ter prekomerno obremenjuje območje TNP. Zaradi zmanjševanja negativnih posledic individualnega motornega prometa ter zaradi ohranjanja naravnih vrednot osrednjega območja TNP, mirnih območij in drugih sestavin žive narave ter zaradi omogočanja kakovostnega obiskovanja in doživljanja območja TNP, JZ TNP v letu 2023 v skladu z ZTNP-1 in načrtom upravljanja v sodelovanju s ključnimi deležniki izvaja ukrepe za umirjanje prometa v dolini Vrata, ki bi pripeljali k uveljavitvi posebnega prometnega režima v dolini, s poudarkom na izvajanju javnega prevoza v kombinaciji s peš in kolesarskim prometom.

Zahteva po vzpostavitvi celovitega prometnega režima s poudarkom na javnem prevozu v dolini Vrata je poleg naštetega tudi neposredni pogoj, ki izhaja iz veljavnega naravovarstvenega soglasja za asfaltacijo in ki od investitorja (Direkcija RS za infrastrukturo) zahteva, da z ZRSVN, JZ TNP in Občino Kranjska Gora usklajen prometni režim vzpostavi v roku enega leta po zaključku asfaltacije (oziroma največ dveh let po zaključku asfaltacije, ki je bila dokončana v letu 2022). Sočasno z asfaltacijo so bili skladno z izdanim naravovarstvenim soglasjem izvedeni določeni ukrepi, povezani s prometnim režimom, in sicer:

- postavljena signalizacija za omejitev hitrosti vožnje skozi dolino na 40km/h,
- prepoved vožnje v dolino z motornimi kolesi in avtodomi,
- vzpostavljen je bil avtomatski števec prometa na koncu naselja v Mojstrani, povezan z elektronskim prikazovalnikom, ki voznike opozarja na zasedenost parkirišč v dolini.

Predvideni celostni prometni režim predvideva omejitev parkirnih mest v dolini na skupno cca. 150, zaporo ceste za individualni motorni promet z zapornico (razen izjem, skladnih z zakonom) po zapolnitvi parkirnih mest, vzpostavitev javnega prevoza, ureditev novih parkirnih površin v Mojstrani ter vzpostavitev mobilnega informacijskega sistema za delovanje prometnega režima.

Na podlagi avtomatskih števecv pohodnikov (upravljevec JZ TNP) je bilo na števni točkah zabeleženo naslednje število prehodov v obe smeri:

- 19.879 na pohodniški poti Triglavske Bistrice (julij - september 2022)
- 97.393 pri slapu Peričnik (junij-avgust 2022)

Zaradi povečanega pritiska motornega prometa po zaključku asfaltacije potekajo intenzivna usklajevanja za vzpostavitev celostnega prometnega režima, ki predvideva omejen dostop motornih vozil v dolino Vrata ter uvedbo sočasnega javnega prevoza.

Zaradi navedenih aktivnosti bo JZ TNP skladno s PDFN 2023 (operativni cilj C6.2) sofinanciral javni prevoz v dolini Vrata.

Navedba dokumentov:

- Uredba o Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016–2025 (Uradni list RS, št. 34/16)
- Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp
- Razvojni načrt za Biosferno območje Julijske Alpe (BOJA) kot trajnostne turistične destinacije 2025+
- Prometna študija Pokljuke

- Naravovarstveni soglasji št. 35620-358/2021-7 in št. 35620-263/2021-8 (obe z dne 26. 5. 2021) k projektu Ureditev protiprašne zaščite na cesti RT-907/1383 Mojstrana - Vrata
- Predlog prometnega režima na državni cesti RT-908, odsek 1383 Mojstrana – Vrata

Pripravila:

Majda Odar, Informacijsko izobraževalna služba JZ TNP

Aleš Zdešar, Strokovna služba JZ TNP

Dr. Tit Potočnik

direktor

